

Waarnemingen april, mei, juni 2014

Peter Spierenburg

Waarnemingen zijn overgenomen van www.waarneming.nl. Hier is een volledig overzicht is te vinden van de vogels die deze maanden in ons waarnemingsgebied zijn waargenomen.

Kroos

Eenden ploegend door een dikke laag kroos. Dat was dit jaar op veel plaatsen het beeld van de sloten en watergangen. Na de zachte winter kwam de groei van kroos al vroeg op gang. Voor het waterleven in de sloten kan dit een probleem zijn. Een dicht kroosdek verbruikt de zuurstof in het water en maakt het zuurstofloos. In de winter als er ijs ligt gebeurt het wel eens dat vissen door zuurstofgebrek naar de oppervlakte worden gedreven. Ze happen dan lucht en water naar binnen om te overleven. Dat is dan een buitenkans voor reigers die zich verzamelen rond zo'n wak waar dit gebeurt. Jan Hendriks wist een zomerse variant hierop te fotograferen. Hij fotografeerde een Blauwe Reiger die tussen het kroos een stevige baars wist te vangen. Wellicht had deze vis zich aan de oppervlakte gewaagd om lucht te happen, vanwege zuurstofgebrek onder het dichte kroosdek. Onderzoek van de Wageningen Universiteit liet vorig jaar zien dat zachte winters inderdaad leiden tot overmatige kroosgroei. Met een

stijging van de gemiddelde temperatuur tussen november en maart met 1°C komt de kroosgroei 14 dagen eerder op gang. In het scenario van een opwarmend klimaat zullen we dus steeds vaker de sloten vol met kroos zien.

Goed muizenjaar

De afgelopen zachte winter was goed nieuws voor roofvogels en uilen, maar dan wel indirect. Het jaar 2013 bracht voor veel roofvogels en uilen in Nederland een slecht broedseizoen. Door de koude winter en het late voorjaar waren er weinig muizen. Dit jaar was dat anders. Her en der uit Nederland kwamen er berichten van een overvloedige muizenstand en daarmee veel voedsel voor de opgroeiende jongen van roofvogels en uilen. Rond Noordwijk viel het goede jaar niet speciaal op. Het leek er bijna op dat muizenrijke gebieden elders hier broedvogels hebben weg getrokken. Ransuilen en Torenvalken, die sterk kunnen reageren op een goed muizenjaar, waren net als andere jaren schaars. Van beiden was er maar één zeker broedgeval voor zover bekend. Vooral voor de Torenvalk illustreert dit hoe deze soort is achteruit gegaan. Al vele jaren is de Buizerd hem voorbij gestreefd als meest algemene roofvogel in onze regio. Het broedresultaat van zowel de Torenvalk als de Ransuil was goed. In de kast met Torenvalken zaten maar liefst 5 gezonde, goed

Blauwe Reiger die tussen het kroos een stevige baars wist te vangen. Northgodreef Noordwijk ©Jan Hendriks

doorvoede jongen. Op initiatief van Rob Jansson zijn deze van een ring voorzien. Hopelijk zien we ze geringd en wel terug als broedvogel ergens in de buurt.

*drie Ransuilen 14 juni 2014 in Rijsburg
©Sam en Fietje van der Meij*

Sam en Fietje van der Meij fotografeerden drie jonge Ransuilen in een tuin in Rijsburg. Prachtig gezicht zo'n familie uilen en een mooi broedresultaat. Nu maar hopen dat we volgend broedseizoen alsnog profiteren van de aanwas die dit goede muizenjaar mogelijk heeft gemaakt.

Oeverzwaluw broedt met succes

De Duin- en Bollenstreek is één van de witte plekken op de kaart van de broedvogelverspreiding van de Oeverzwaluw in Nederland. Voor het meest recente broedgeval van Oeverzwaluwen in ons werkgebied moeten we terug tot 1972, toen zich in een zandhoop in de Noordzijdepolder een kolonie van 14 paar vestigde. De broedpoging mislukte omdat de zandhoop werd afgegraven. Dit jaar leek er eindelijk weer een vestiging te zijn. In een berg grond in de Elspeesterpolder hadden zich zwaluwen gevestigd. Op 25 juni waren er 12 bezette broedholen. Helaas strandde ook nu de broedpoging weer snel, want kort daarna werd de hoop afgegraven. Waarschijnlijk hebben deze verstoorde vogels vervolgens hun heil gezocht op een nieuwe locatie: een zandhoop in het bedrijventerrein Gravendam in Noordwijkerhout. Op 12 juli werd hier druk gegraven door de zwaluwen. In totaal maakten ze 9 nestholen. Of de vogels hier wel succesvol zijn moet nog blijken. In de Zwetterpolder vond Hein in juni ook een solitair paar in een zandhoop in het bollenland. Dit laatste paar kon in elk geval ongestoord broeden: het eerste succesvolle broedgeval van de Oeverzwaluw in ons werkgebied. De Oeverzwaluwen hebben dus wel

degelijk interesse in onze regio. Alleen blijft het vinden van een veilige plek nog een probleem.

Schaarse broedvogels

De **Appelvink** lijkt vaste grond onder de voeten te hebben gekregen in ons gebied en verschijnt elk jaar weer op een aantal vaste plekken. Op 4 plekken werd regelmatig een paartje waargenomen (2 in Langeveld, 1 in Noordduinen, 1 St Bavo). De **Zomertortel** had dit jaar minimaal 4 territoria (RJ, PS ea). Dat ze er nog zijn is verheugend, maar tegelijkertijd lijkt de afname zich voort te zetten. Het beeld voor **Engelse Kwikstaart** is waarschijnlijk onvolledig dit jaar, met in elk geval territoria op 3 van de vaste plekken (Zwetterpolder, Hogeveense Polder, Zilkerpolder). De plek in de Hogeveense Polder was al jaren niet bezocht, dus goed nieuws dat deze nog steeds bezet is. De **Blauwborst** had opnieuw een territorium in bollenland in de Hogeveense Polder. Dit keer kon het broeden met zekerheid worden vastgesteld. Op 31 mei was een mannetje een nest jongen aan het voeren. Het nest lag in een perceel narcissen (JD). Ook in de zeereep van de Duindamseslag was t/m 20 mei een zingend mannetje aanwezig (MW). Ook broedde de Blauwborst weer in de Luchter Zeeduinen, getuige een pas uitgevlogen jong op 13 juni (RB). De **Spotvogel** en de **Bosrietzanger** zijn dungezaaid in de Duin- en Bollenstreek en lijken zelfs verder af te nemen. Geen van beide broedde dit jaar op Oud Leeuwenhorst, voorheen een vaste plek. De territoria van de Spotvogel zaten dit jaar alle aan de zuidkant van ons waarnemingsgebied: 2 in de Elspeesterpolder (MK), 1 bij De Krom Katwijk (BB) en 1 bij de Estec (SH). Deze laatste is een nieuwe locatie. Ook de twee territoria van de **Bosrietzanger** zaten aan de zuidkant: 1 in Polder Hoogeweg (JF) en 1 op 's-Gravendijk (AM).

Blauwborst 6 apr 2014 A.W. Duinen ©Marc Kolkman

Silent spring

Het gebeurt niet vaak dat Nederlandse biologen een artikel weten te publiceren in Nature. Dan is er wel iets aan de hand. Nijmeegse onderzoekers toonden aan dat Spreeuwen, Boerenzwaluwen en andere vogels achteruitgaan in gebieden waar het bestrijdingsmiddel imidacloprid wordt gebruikt. In 1962 vestigde Rachel Carson met haar boek Silent Spring voor het eerst de aandacht op de sluipende effecten van het gebruik van bestrijdingsmiddelen op de natuur. Na het verbod op organochloorverbindingen als dieldrin leek het ergste leed geleden en herstelden bijvoorbeeld roofvogelpopulaties zich spectaculair. Maar het artikel in Nature schudt ons weer wakker: het probleem van bestrijdingsmiddelen en andere milieuvreemde stoffen is niet zomaar weg.

Eerder werden we al opgeschrikt door dioxine in eieren van de Tapuit. Dioxine is een persistente stof die bijvoorbeeld vrijkomt bij vuilverbrandingsinstallaties en die zich in de loop van jaren heeft opgestapeld in de voedselketens. In natuurgebieden op zandgronden blijkt de Tapuit via zijn prooidieren een hoge dosis binnen te krijgen. Waarschijnlijk speelt het zelfs een rol in het verdwijnen van de Tapuit uit de duinen. Inmiddels zijn er aanwijzingen dat ook andere jagers op bodeminsecten, zoals de Graspieper, last hebben van de dioxine-erfenis.

De neonicotinoïden, de groep bestrijdingsmiddelen waar imidacloprid toe behoort, zijn een nieuw probleem waarvan we de gevaren nu pas in de gaten krijgen. Neonicotinoïden zijn midden jaren negentig geïntroduceerd. Ze stonden bekend als selectieve middelen die plaaginsecten in voedselgewassen aanpakten, maar andere diergroepen relatief ongemoeid lieten. De laatste jaren is echter veel aandacht gekomen voor bijensterfte en is de relatie met deze middelen gelegd. Doordat ze relatief langzaam afbreken en lang in de bodem en het water aanwezig blijven, worden er veel insecten door getroffen. Nu blijkt dat dit ook bij vogels doorwerkt. Mogelijk is het niet de directe giftigheid, maar vooral het instorten van insectenpopulaties waardoor de vogels in het broedseizoen onvoldoende voer voor hun jongen kunnen aanvoeren. Voor de Boerenzwaluw is dit het meest duidelijk: waar de imidacloprid concentraties in het oppervlaktewater hoog zijn, nemen de zwaluwen af. Dus gaat het niet alleen om de bijen, maar ook de muggen en vliegen die de bulk van het voedsel van de zwaluwen uitmaken.

In het artikel in Nature springt de Bollenstreek er uit als gebied waar de concentraties van imidacloprid in het slootwater hoog zijn. Je zou hier dus zeker een afname verwachten van bijvoorbeeld Veldleeuwerik en Gele Kwikstaart. Het is daarom interessant om de oude tellingen er eens bij te pakken en die te leggen naast de huidige broedvogeltellingen voor de landelijke atlas. Uit de jaren tachtig en van 2004-2008 hebben we gebiedsdekkende gegevens van het bollenland, verzameld voor de (tweede) Vogels van Noordwijk en van 2004 tot 2008 voor 'Tussen Tulpen en de Zee'. Voor de atlas heb ik de afgelopen twee jaar in twee blokken van 5x5km weer een flink deel van het

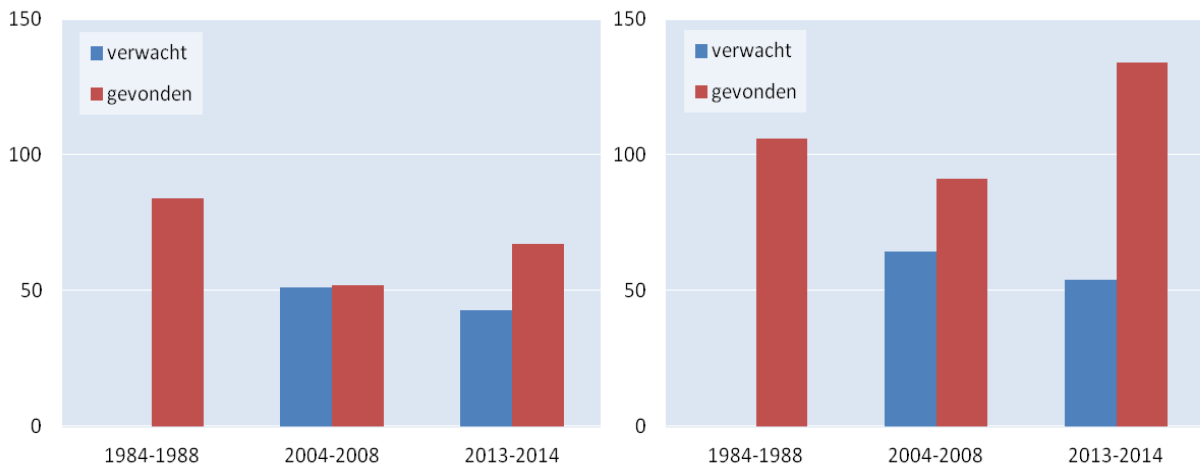

bollenland bezocht en zoveel mogelijk territoria opgezocht. Dat is minder intensief dan een volledige broedvogelinventarisatie, maar kan toch een indruk geven.

De inventarisatie van 1984-1988 vond plaats vòòr de introductie van neonicotinoïden, de andere twee erna. In de studie in Nature vonden onderzoekers een afname van 3,5% per jaar. Over een periode van 20 jaar (sinds midden jaren negentig) kan dat een afname van wel 50% betekenen. In de figuur is die verwachte afname afgezet tegen de getelde aantallen. Te zien is dat in 2004-2008 de afname van Gele Kwikstaart en in mindere mate Veldleeuwerik inderdaad groot is. Het is ongeveer wat je zou verwachten als de bestrijdingsmiddelen de boosdoener zijn. Maar de laatste inventarisatie laat een veel positiever beeld zien: de soorten nemen zelfs toe ten opzichte van de inventarisatieronde van 1984-1988. Nu is dit niet een erg betrouwbare vergelijking (andere methode en maar een momentopname), maar toch lijkt het er op dat de Veldleeuwerik en de Gele kwikstaart het in de Bollenstreek niet onverdeeld slecht doen. Bij dat toch wat onverwachte beeld is het goed om te realiseren waar we vandaan komen. De Bollenstreek heeft een historie van zeer hoog gebruik van bestrijdingsmiddelen. Insectenetende vogels hadden het er altijd al moeilijk. Nu er stapsgewijs minder middelen gebruikt worden zien we feitelijk iets van herstel. Het effect van de neonicotinoïden valt daar waarschijnlijk tegen weg. Verder zijn er ook andere positieve ontwikkelingen in het bollenland. Er ligt vaker land braak en kwekers hebben minder dan vroeger de neiging het land jaarrond helemaal onkruidvrij te houden. Wat bij de telronde voor de atlas wel opviel is dat de Veldleeuwerik het beter doet dan de Gele Kwikstaart. Dat heeft waarschijnlijk te maken met een andere trend, namelijk dat er steeds minder tulpen in de Bollenstreek groeien. Met nieuwe technieken kunnen tulpen tegenwoordig ook in kleipolders geteeld worden. Dat is slecht nieuws voor de Gele Kwikstaart die zijn nest graag onder een breed tulpenblad bouwt. De kwikstaarten zitten dan ook niet meer verspreid door het hele bollenland, maar geconcentreerd in de steeds schaarser wordende tulpenpercelen. Zo blijft het steeds weer een uitdaging om toe- of afname van een soort te begrijpen, zeker als je op lokale schaal kijkt. Dat maakt het des te indrukwekkender dat de onderzoekers in het artikel in Nature daar één aspect zo duidelijk en overtuigend uit hebben weten te lichten: niet alleen bijen lijden onder neonicotinoïden maar ook op de vogelstand heeft het een ontwrichtend effect.

Aantal territoria van Gele Kwikstaart (links) en Veldleeuwerik (rechts) in bollenland van atlasblokken 2457 en 2458

Toelichting: het gaat om een selectie van 875 ha redelijk goed geïnventariseerd en vergelijkbaar met eerdere tellingen. Naast het gevonden aantal territoria is een verwacht aantal weergegeven op basis van een jaarlijkse afname van 3,5 % over 15 (1984-1988) en 20 jaar (2013-2014).

Gele Kwikstaart 14 mei 2014 Voorhout – Elsgeestepolder © René van Rossum

Maandoverzicht

april

Na de record zachte winter bleven ook in april de temperaturen bovengemiddeld. In de eerste helft van de maand voerde een zuidoostelijke stroming warme lucht aan vanaf het Europese continent. In het midden van de maand draaide de wind even naar het westen en kwam de temperatuur rond normale waarden uit. Daarna overheerste bracht de oostenwind weer relatief warme dagen, met enkele zomers aandoende stortbuien.

De zuidoostelijke stroming bracht een vroege aankomst van **Braamsluiers**, die op hun oostelijke trekroute blijkbaar gunstige omstandigheden hadden getroffen. De eerste zong op 2 april in de Noordduinen (JH). Ook de **Grasmus** was vroeg met de eerste op 3 april op het terrein van de Noordwijkse Golfclub (JS). In het begin van de maand waren er een aantal goede dagen met eendentrek.

Op 1 april vlogen twee vrouwtjes **IJseenden** langs (JD). Op 3 april trokken er 90 **Slobeenden** langs en op 5 april 577 **Wintertalingen** en 20 **Pijlstaarten** (JD). Een **Kleine Burgemeester** was de hele maand regelmatig te zien bij de Binnenwatering en langs het strand van de Coepelduynen tot bij de zeetrekhut (JD, BB ea).

Op 14 april ging het zelfs om twee verschillende vogels (GT). Op 1, 19 en 20 april was er ook een tweedejaars **Grote Burgemeester** aanwezig op het strand van de Coepelduynen (PS ea). Eén van de Kleine Burgemeesters mengde zich een aantal keer in de groep meeuwen die werd aangetrokken door de hopperzuiger die zand voor de kust aan het suppleren was.

Op 13 april liep het aantal **Stormmeeuwen** achter de hopperzuiger op tot 1000 en het aantal **Kokmeeuwen** tot 1500 (PS). Op dezelfde dag bereikte de doortrek van **Dwergmeeuwen** een piek en hingen er een groep van 1100 vogels een tijdje voor de zeetrekhut (PS JD).

Vooraf de tweede en de derde week van de maand brachten een aantal aardige soorten voor de zeetrekhut,

zoals 16 **Noordse Sterns**, een **Parelduiker** en een **Kuifduiker** op 11 april, twee Kuifduikers samen met een **Roodhalsfuut** op 18 april en een **Kleine Jager** op 14 april (JD). Op 25 april vlogen 46 **Dwergsterns** en 17 **Zwarte Sterns** langs (HV). Ondanks de oostenwind bleef de trek van steltlopers mager. De **Zomertortel** is zeldzaam geworden. Op 13 april waren er twee aanwezig in Noordrand Noordwijk in de Noordduinen (BS) en op 17 april trok er één over de Noordduinen naar noord (CZ).

De eerste **Sprinkhaanzanger** zong op 11 april in de AWD (RD). De eerste **Koekoek** zat op 20 april in de Westhoek in de AWD (JZ). Ook vloog die dag de eerste **Boomvalk** van het seizoen over de Noordduinen (CZ). 's Avonds trok een **Reuzenster** in de avond over de zeereep naar noord (MW). Dit was de opmaat voor een goede trekdag op 21 april. Er vlogen minimaal drie verschillende **Visarenden** over (JZ, NA ea). Boven de AWD vloog een **Kraanvogel** naar noordoost (JWo). Over de Duindamseslag vlogen 6 **Bosruiters** en een **Strandleeuwerik** (MW). Ook de groepen van 20 en 7 **Beflijsters** in het Wolfsveld in de AWD (OT, JWo) en in de Coepelduynen (GB) waren ongetwijfeld op doortocht. In het Langeveld zong een **Fluiter** (MW). In de dagen er na volgden nog een **Zwarte Wouw** op 23 april over het Wolfsveld (NR) en op 25 april nog eens twee bij elkaar over het Vinkeveld (NA). Op 26 april vloog een **Visarend** over de Hogeveense Polder (WK ea). Ook van andere soorten was een doortrekgolfje te zien. Op 22 april zaten er 10 **Tapuiten** bij de Duindamseslag (KV) en op 30 april 7 in de Coepelduynen (BD). Op 23 april liepen er 6 mannetjes **Engelse Kwikstaart** op de paardenwei bij de Puinhoop Katwijk (JZw, PD). Op 20 april liep er een **Bunzing** in Westhoek in de AWD (JZ). Op 24 april lag er één als verkeerssachtoffer op de N206 ter hoogte van Polder Hoogeweg (NA).

Braamsluiper ©Jan Hendriks

mei

In mei stakte eindelijk de lange reeks van uitzonderlijk zachte maanden. De maand begon in de eerste week met rustig weer onder invloed van een hogedrukgebied. Daarna hadden we tot het midden van de maand wisselvallig weer met lagere temperaturen. Rond 20 mei ging de wind naar het zuidoosten en werd het zomers warm. De maand eindigde met nat en koel weer rond hemelvaart.

De **Kleine Burgemeester** was ook vrijwel de hele maand mei nog aanwezig. Op 26 mei werd hij voor het laatst gezien in de meeuwenzwerm achter de hopperzuiger (JD). Op 1 mei was er nog een **Grote Gele Kwikstaart** aanwezig in de Zilkerpolder (TH). Op 3 mei was er veel doortrek. Bij de Duindamseslag zat een **Paapje** (MW), in de Van Limburg Stirumvallei in de AWD 5 **Tapuiten** en 3 **Beflijsters** (WR). Over zee vloog een **Kleine Jager** langs de Duindamseslag (MW). Ook vloog er dezelfde dag een **Grauwe Kiekendief** over de Langevelderslag (WR) en een **Kleine Zilverreiger** over de Coepelduynen (PD). Op 5 mei trok een **Purperreiger** naar noord over het Vinkeveld (NA). Op de eerdere plek in het Langeveld zong op 8 mei opnieuw een **Fluiter** (KV). Ook in mei viel de steltloper trek tegen. Wel streken er mooi uitgekleurde steltlopers neer op het strand, zoals een **Kanoet** op 13 mei op het noordstrand (HV). Daar zaten die dag ook opvallend veel meeuwen: 1643 **Zilvermeeuwen** en 104 **Grote Mantelmeeuwen** (HV). Op 15 mei vloog een groepje van 3 **Bijeneters** hoog over de Duindamseslag (MW). In de Noordrand Noordwijk in de Noordduinen zat op 16 mei een **Roek** (CZ). In de AWD in de omgeving van het Paardenkerkhof zat op 17 en 31 mei een **Wielewaal** (JZ, JW). Op 18 mei zat hier nog een late **Kramsvogel** (HN). Met het draaien van de wind

naar het zuidoosten rond 20 mei pikten we iets mee van de golf **Wespendieven** die over het land trok. Er vloog er één over de St Bavo op 19 mei en een groep van 7 op 20 mei (MW). Over het Vinkeveld vlogen op 20 mei twee groepjes met in totaal 6 vogels (NA), gevolgd door nog één op 24 mei (NA). Tijdens dit doortrekgolfje vloog op 19 mei ook een mannetje **Grauwe Kiekendief** en een **Smelleken** over de Duindamseslag (MW). Op 16 en 25 mei vloog er een **Visarend** over, de eerste over de Coepelduynen (PD), de tweede over 't Heen Katwijk (BB). Op 22 mei ontdekte Maarten Wielstra een zingende **Kleine Vliegenvanger** in het Langeveld. Het was een nog niet uitgekleurd tweedejaars mannetje en hij bleef één dag. Het paartje **Raven** dat regelmatig te zien was in de noordelijke AWD rondhing zat op 22 mei in het Wolfsveld (BD). Op 30 mei vloog een **Noordse Stormvogel** langs de zeetrekthut (JD). Op 31 mei zong een **Roodmus** bij de Langevelderslag (JK). Op 11 mei werd er opnieuw een **Bunzing** doodgereden, dit keer op de Van Berckelweg bij Boechorst. Op 22 mei was een **Gevlekte Witsnuitlibel** aanwezig in het Langeveld (AR), de eerste waarneming voor ons gebied van deze zeldzame soort. De **Argusvlinder** lijkt ook in ons waarnemingsgebied te verdwijnen. De enige meldingen waren op 16 mei uit de Wouwen in de AWD (AV) en op 19 mei van 's Gravendijck (PS).

Gevlekte witsnuitlibel 22 mei 2014 Langeveld ©August van Rijn

juni

Juni was weer een vrij warme, zonnig maand. Vanaf 6 juni voerde een zuidelijke stroming warme lucht aan. Het pinksterweekend bracht dan ook mooie zomerse dagen. In de tweede helft van de maand lagen de temperaturen onder of beneden normaal. De aanhoudende noordelijke wind bracht koel en bewolkt weer.

Roze Pelikaan 7 juni 2014 binnenwatering Katwijk ©Peter van Duijn

Op 5 juni kwam bij de Duindamseslag een **Nachtzwaluw** uit zee gevlogen en streek neer in de zeereep (MM). De laatste doortrekkende **Tapuiten** zaten op 1 juni in De Blink (JF) en op 7 juni in het Boeveld in de AWD (WR).

Op 7 juni vloog een **Roze Pelikaan** weg uit de Binnenwatering Katwijk (PD). Later vloog deze over de Hogeveenense Polder (PS). Dit is een bekende vogel die is ontsnapt uit een Belgisch vogelpark en af en toe door Nederland zwervt. Het paartje **Raven** zat op 11 juni in Schrama in de AWD (WS). Na de eerdere waarneming bij de Duindamseslag dook er weer twee keer een **Roodmus** op, in het Langeveld op 6 juni (WB) en bij de Duindamseslag op 9 juni (MW).

Op 6 en 22 juni liep er een **Ooievaar** in de Elsgesteerpolder (RF, JF) en op 23 juni in Polder Hoogeweg, voedselzoekend op pas gemaaid hooiland (JD).

Op 6 juni zong een **Vuurgoudhaan** in de Noordduinen (MW).

Op 23 juni liep een **Indische Gans** op het strand van de Langevelderslag (MW). Langs de zeetrek hut vloog op 10 juni een adulte **Drieteenmeeuw** (JD), een zeldzame bezoeker in juni.

Rond 20 juni was er aardige trek van **Bergeenden** langs de zeetrek hut, richting de ruigebieden in de Waddenzee. Beste dag was 21 juni met 257 vogels (JD).

Op 19 juni vloog een groep van 17 **Smienten** langs de zeetrek hut en op 26 juni 2 **Middelste Zaagbekken** (JD).

Op 27 juni zat er een **IJsvogel** bij het Oosterduinsemeer (MW), mogelijk één van de vogels van het broedpaar in de Lageveenense Polder bij Lisse.

Op 7 juni vond Noël Aarts een roepende **Boomkikker** op Willem v.d. Bergh (NA), een nieuwe soort voor ons gebied. De dichtstbijzijnde populatie bevindt zich in Berkheide. Het Overbosch is een goede vleermuisplek. Op 7 juni was zowel de **Gewone Grootoorvleermuis** als **Watervleermuis** aanwezig

(BN). De **Boommarter** wordt steeds vaker gezien in ons waarnemingsgebied. Op 22 juni liet een vrouwtje met drie jongen zich zien bij de Duindamseslag (PK). Op 26 juni staken noordelijker in het dennenbos twee dieren het fietspad over (NA). Ook in de zuidelijke AWD zat een Boommarter met jongen. Ook de Wezel en Hermelijn werden weer eens gezien.

Op 19 juni liep er een **Hermelijn** bij het Zwarte Pad Katwijk (PP) en op 21 juni een **Wezel** in Noordrand Noordwijk in de Noordduinen (PK). Het **Koevinkje** lijkt zich verder uit te breiden in ons gebied. Op 16 juni vloog dit vlindertje op het terrein van de Noordwijkse Golfclub (JD) en op 19 juni waren er 10 aanwezig in Noordrand Noordwijk in de Noordduinen (JSt).

Waarnemers

AM	Annelies Marijn	JH	Jan Hendriks	NC	Nico Rensen
AR	August van Rijn	JK	Jasper Koster	OT	Otto Thomas
AV	Aad van der Voet	JS	Joost van der Sluijs	PD	Peter van Duijn
BB	Bas van der Burg	JSt	J. Stoop	PK	Pascal van Kesteren
BD	Bart Dijkstra	JW	Jan Wierda	PP	Piet van der Panne
BN	Bart Noort	JWo	John van der Woude	PS	Peter Spierenburg
BS	Bas van Schooten	JZ	Jos Zonneveld	RB	Ron Berkhout
CZ	Casper Zuyderduyn	JZw	Johnny van der Zwaag	RF	Rob Floor
GB	Gijsbert van der Bent	KV	Koene Vegter	SH	Sarah Humphrey
GT	Gijsbert Twigt	MK	Marc Kolkman	TH	Thomas van Haaster
HN	Hans de Nobel	MM	Mars Muusse	WB	W. Boelema
HV	Hein Verkade	MW	Maarten Wielstra	WR	Willem Renema
JD	Jelle van Dijk	NA	Noël Aarts	WS	Wim van der Schot
JF	Jaap Faber				

bron: www.waarneming.nl

Koevinkje 16 juni 2014 Noordduinen Noordwijkse Golfclub ©Jelle van Dijk